

izbrana, blažeča in poučna, takó da bode knjiga rabila jako dobro. G. pisatelju želimo, da bi i dalje izvrševal lepi svoj namen in mladini naši podajal zdravega in primernega berila na vseh stopinjah srednjih šol slovenskih. △

Nova izdaja Vodnikovih pesmij. Kakor čujemo, pripravlja »Družba sv. Cirila in Metoda« cenéno zbirko Vodnikovih pesmij, prirejenih za prosto ljudstvo in mladino. Uredil jo bode natanko po izvirniku g. ravnatelj *F. Wiesthaler*. — Veselo pozdravljamo to namero rečene družbe, ker se bode takšna potrebna zbirka Vodnikovih pesmij do dobra udomačila v preprostem národu in tudi lahko dajala v roke naši mladini, kar dosihdob pri »Matičini« izdaji iz jasnih razlogov ni bilo mogoče.

Pedagoški letnik. IV. leto. 1890. Uredil *Fr. Gabršek*. Izdalo in založilo „Pedagoško društvo v Krškem.“ V Ljubljani. Natisnil I. R. Milic. — Ta lična knjiga, katere smo omenili že v poslednji številki, obseza na 274. stranéh raznovrstne sestavke pedagoško-znanstvene vsebine. Najprej razpravlja *Fr. Gabršek* v teoretiškem delu o jezikovnem pouku v ljudski šoli, opiraje se na najboljše spise domačih in tujih pedagogov, kakor tudi na dolgoletno svojo izkušnjo. Ves spis je jako pregledno razdeljen na sedem poglavij, ki obravnavajo govorne vaje, čitanje, berila, uporabo beril, slovnico, pravopis in spisje. Gospod pisatelj namerja svoj točni, koreniti in strokovnjaku izredno zanimivi spis spopolniti s praktično razpravo o jezikovnem pouku in mu končno dodati zgodovinski pregled o razvoji jezikovnega pouka našega. — Drugi spis iz peresa *Jos. Bezljaja* „Navod k početnemu risanju in oblikoslovju“ je jako zaslužno delo, saj je prvo te stroke v pedagoški književnosti slovenski. Ker je zaradi prevelikih troškov pri nas malone nemogoče izdati izvirno risarsko zbirko, odločil se je g. pisatelj za Grandauerjevo zbirko, katero pojasnjuje po vseh nje dvanajstih zvezkih. Nató čitamo še izvirno metodiško razpravo o oblikoslovju; pisatelj se je potrudil, da je pisal kolikor móči poljudno, samó želeli bi, da se je držal Celestinove terminologije, katera se nam vidi v mnogem oziru lepša in prikladnejša od Lavtarjeve. — V nastopnem spisu „V šolski delarni“ razpravlja g. *Andrej Žumer* zgodovino ročnega dela, pripoveduje, kakó je sedaj razširjeno ročno delo, poroča o ročnem delu s pedagoškega stališča in priobčuje nekoliko podatkov o šolski delavnici na II. mestni ljudski šoli v letu 1888/9. — Nató čitamo spis „Iz risarske izložbe v Norimberku“, katerega je sestavil *J. Bezljaj*, in napósled istega pisatelja jako umestni spis „Vpliv prirode in hrane na zdrave človeško.“ — Šesti sestavek „Pedagoškega letnika“, sestavil *I. L.* odpira pogled na pedagoško polje leta 1889. in 1890; nastopna sestavka (spisal *Fr. Gabršek*) pa poročata o „Prvi slovenski stalni učilski razstavi“ na Krškem in o delovanji „Ped. dr.“ v četrtem letu svojega obstoja. — Kakor je razvidno iz tega tesnega pregleda, podaja „Pedagoški letnik“ učiteljstvu slovenskemu, toli zanimivega in zajedno koristnega berila, da bi zaslužil neumorno delavni odbor izvestno več podpore, nego je ima doslej. „Pedagoški letnik“ je lepa priča, kakó živo se bavijo učitelji slovenski s strokovno književnostjo slovensko, in zató pozdravljamo ta „Letnik“ prav takó veselo, kakor bodedo pozdravili vse naslednike njegove, katerih dáj Bog še mnogo število!

»Domovina« se bode zval nov politiško-gospodarski list, kateri pričné izhajati začetkom tega meseca v Celji. Izdajatelj in urednik mu bode *Dragotin Hribar*, tiskar v Celji. Izhajal bode po dvakrat na mesec in stal do konca tega leta le jeden goldinar. List, čegar potrebo so spoznali ondotni svetni in duhovni voditelji národovi, prinašal bode celjske, spodnje-štajerske in slovenske novice sploh, na kratko poročal o dogodkih v Avstriji in po širnem svetu; gojil pravo avstrijsko domoljubje, priporočal verno, krščansko življenje in poudarjal v zvezi s temi načeli slovensko zavednost in rodoljubje. S politiko se bode bavil le toliko, kolikor zahtevajo ondotne posebne razmere. Neupra-

vičene napade nasprotnikov na slovenske zavode in domoljube bode zavračal vselej krepko. Prva številka izide to soboto. Naročnina se pošilja g. *Dragotinu Hribarju* v Celji.

Slovensko gledališče. Meseca malega travna so bile še tri predstave na korist glavnim igralkam in igralcem »Dramatičnega društva«. Ker so se predstavljale zgolj znaue igre in se je igralo v obče točno in dobro, zadoščaj, ako jih samó zabeležimo. Predstava dné 5. malega travna: »Gospá, ki je bila v Parizu«; veseloigra v treh dejanjih, po Moserji poslovenil J. Gécelj, bila je na korist gospé *Borštnikovi* in gospodu *Sršenu*; predstava dné 12. malega travna: »Bisernica«; igrokaz s petjem v dveh oddelkih, poslovenjen po C. pl. Holteyevi »Die Perlenschnur«, na korist gospé *Danilovi* in gospodu *Danilu*; predstava dné 19. malega travna: »Zapravljivec«; čarobni igrokaz v treh dejanjih, spisal Ferd. Raimund, poslovenil Josip Ogrinec, na korist gospodičini *Nigrinovi* in gospodu *Perdanu*. Dasi je bil čas gledališkim predstavam že jako neugoden, vender so vse tri igre privabile obilo občinstva, ki je živahno in presrečno pozdravljalo dotične igralko in igralce. Jasno smo se prepričali prav pri teh poslednjih predstavah, kakó obljubljeno je gledališko osebje občinstvu našemu; upamo, da se tudi v prihodnji gledališki dóbi v ničem ne izpremeni to prijazno razmerje!

Koncert »Glasbene Matice.« Zabeležiti nam je lep pojav na glasbenem polji slovenskem. Dočim ustrezajo pevski zbori po slovenskem le potrebam društvenega življenja, popel se je glasbeni naš zavod do pravega umetnostnega koncerta. Novoosnovani pevski zbor, katerega je vodil g. *dr. Gross*, pel je pri prvem nastopu svojem dné 18. malega travna tri skladbe, namreč Nedvédove »Vojake na poti« in »Slovensko deželo«, Foersterjevo »Slavo Slovincem« in Vilharjevo »Slovó«. — Pevskemu zboru se je pridružil operni pevec g. *Ž. Nollí*. Pel je dve pesmi, dve operni ariji in samospjev v Vilharjevem »Slovésí« s krepkim, toda ljubko ublaženim in mojsterski izvežbanim glasom. — Obširnejše poročilo nam je došlo za to številko prepozno.

II. izkaz darov za Prešérnov spomenik.

Prenesek . gld. 164·35

Gosp. ces. svétuik Ivan Murnik, dež. odb. i. t. d. v Ljubljani	10'—
„ dr. Jernej Zupanec, c. kr. notar v Ljubljani	10'—
„ I. L., c. in kr. stotnik nabral pri gg. častnikih v Komornu	8·50
„ dr. Fr. Detela, c. kr. gimn. ravnatelj v Novem Mestu	5'—
„ dr. Benj. Ipavec, zdravnik v Gradci	50'—
„ Ivan Vilhar v Ljubljani	20'—
„ M. Valjavec, kr. prof. v Zagrebu	3'—
„ K. Žagar, dež. blagajnik v Ljubljani	10'—
„ dr. Fr. Munda, odvetnik v Ljubljani (podpisal 50 gld.)	10'—
Slavno upravništvo »Nove Soče« v Gorici	2'—
Gosp. Jožef Rustia, c. kr. nam. gozdni oskrbnik na Mljetu (Dalm.)	2.—

Skupaj . gld 294·85

Mimo tega sta podpisala gg. Janko Kersnik, c. kr. notar na Brdu in dr. Ivan Tavčar, odvetnik v Ljubljani, vsak po 50 gld.

»Cithara octochorda«. — V Zagrebu je leta 1757. izšla zanimiva knjiga »Typis Antonii Reiner, Inclyti Regni Croatiae Typographi Privilegiati,« katera je naslovljena: »Cithara octochorda, seu cantus sacri latino-croatici, quos in octo partes pro diversis anni temporibus distributos, ac choralí methodo a dornatos, pia sua munificentia in lucem prodire iussit alma, et vetustissima Cathedralis Ecclesia Zagrabiensis.« — Fol. p. 358. — Knjigo krasí lep predgovor „ad pastorem et populum“ o glasbi, v katerem se posebno naglašá vpliv petja na vse stvari, najbolj pa na človeka in na njega notranjost. Posebno povzdiguje cerkveno petje srce k Bogú, zató se pa nagovarjajo duhovni